

Analitikai rész: Vízvizsgálatok

Kálium-permanganát-fogyasztás. 100 cm³ vizsgálandó vízhez adjon 5 cm³ kénsavat ($c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 1,5 \text{ mol/dm}^3$) és melegítse fel forrásig. Adjon az oldathoz 15,0 cm³ kálium-permanganát-oldatot ($c(\text{KMnO}_4) = 0,002 \text{ mol/dm}^3$), és forralja enyhén a mintát kb. 10 percig. Ez után adjon a még meleg mintához 15,0 cm³ oxálsav-oldatot ($c(\text{H}_2\text{C}_2\text{O}_4) = 0,005 \text{ mol/dm}^3$) és forralja ismét a teljes elszíntelenedésig. Titrálja vissza a felesleges oxálsavat forrón kálium-permanganát-oldattal.

Ammónium-tartalom meghatározása. Mérjen be egy 100 cm³-es mérőlombikba 40 cm³-t a vizsgálandó vízből, adjon hozzá 40 cm³-t a A jelű oldatból. Ezután adjon hozzá 8,0 - 8,0 cm³-t a B és a C jelű oldatokból. Az oldat pH-ja 12 és 13 között legyen. Ha ez nincs így, állítsa be ammonium-hidroxiddal. A mérőlombikot töltsse fel a jelig desztillált vízzel. Mérje meg az oldat abszorbanációját fotométerrel az abszorpciós görbe alapján kiválasztott hullámhosszon egy elkészített vakpróbával szemben. A mérést az oldat elkészítése után legkorábban 1 óra múlva, legkésőbb 3 óra múlva lehet elvégezni. Készítsen a kalibrációs görbe felvételéhez standardoldatot kiszárfított ammónium-szulfátból. A standardoldatból készítsen megfelelő hígítási sorozatot, és ezekből a fent leírt recept szerint készítse el a színes oldatokat.

pH-meghatározás. Kalibrálja a pH-mérőt az e célra rendelkezésre álló két pufferoldattal, majd mérje meg a vizsgálandó víz pH-ját.

RIEDEL MIKLÓS - SOMMER LÁSZLÓ - CZAKÓ KÁLMÁN DÁNIEL

Szent-Györgyi Albert díj, 1991

1991. december 11-én került sor a TIT Szövetségi Székházának tanácsstermében az 1991. évi Szent-Györgyi Albert emlékérem díjkiosztó ünnepségére.

A díjat 1986-ban alapította a TIT Kémiai Szakosztálya és a Magyar Kémikusok Egyesülete azoknak a tehetséges fiataloknak és tanáraiknak jutalmazására, akik a nemzetközi kémiai diákolimpián sikerrel szerepeltek.

Idén a díjakat Beck Mihály akadémikus, a Magyar Természettudományi Társulat kémiai szakosztályának elnöke adta át. Megemlékezett a díj névadójáról, aki az egyetlen olyan magyar Nobel-díjas tudós, aki több nemzetközileg is elismert biokémiai kutatási eredménye mellett *Magyarországon* végzett kutatási eredményéért, a C-vitamin felfedezéséért kapta a Nobel-díjat. Az emlékérmén, amelyet Szöllösy Enikő érem-művész készített, az ő arcképe látható. A művészi kivitelű érem elkészítésére, valamint a díjazásra az OMFB anyagi támogatása adott lehetőséget.

A Lódzban megrendezett kémiai diákolimpián a magyar csapat minden tagja kiválóan szerepelt, és amint az az olimpiai beszámolóból is kiderül, valamennyien arany, ill. ezüstérmet kaptak teljesítményükért. Külön érdekessége az eredménynek, hogy a csapat két tagja, *Virág István* és *Nemes Attila* tavaly is sikeres olimpikon volt, így az idén másodszor vehették át az érmet és a díjakat. A csapat tagjai közül hárman (*Virág István*, *Nemes Attila*, *Drahos László*) egyetemisták, az ELTE, ill. a KLTE vegyészhallgatói. *Sziklai Gábor* az idén érettségizik, s ha lesz elég érdeklődése, szorgalma, kitartása és az OKTV-n is a tavalyihoz hasonlóan sikerrel szerepel, eséllyel pályázhat az 1992-es olimpián való részvételre, s talán neki is sikerül az eredményét megismételni.

A tehetséges és sikeres olimpikonok mellett minden évben 1-1 olyan középiskolai, ill. egyetemi felkészítő tanár is érmet és díjat kap, akik tanítványaikkal nem először érték el ezt a kiváló eredményt. Ebben az évben az egyik kitüntetett *Dr. Kónya József*

né, a KLTE Kémiai Szakmódszertani Csoportjának vezetője, a debreceni Tóth Árpád Gimnázium kémia tanára, aki tanárként, szakfelügyelőként, szaktanácsadóként szerzett érdemeket és ért el sikereket a tehetséges tanítványok nevelésében.

Az olimpiai eredmény a középiskolai felkészítésen túl azoknak is érdeme, akik a csapat tagjainak kiválasztásában, felkészítésében, az ELTE Általános és Szervetlen Kémiai Tanszékén szervezett olimpiai "edzőtáborban" dolgoznak a versenyzőkkel. Közülük az emlékérmet és a díjat *Dr. Orsós Piroska* adjunktus kapta, aki ezt a felkészítő munkát fáradhatatlan áldozatkészséggel és eredményesen évek óta végzi.

A díjátadás, a fiatalok, tanáraik és szüleik ünneplése a Magyar Természettudományi Társulat által rendezett fogadással zárult.

Minden évben ünnep ez a nap minden résztvevő számára. Öröm látni az új és tehetséges generációt, a jövő reményseit. Gratulálunk nekik és tanáraiknak, köszönnet illeti szüleiket, és további pályafutásukhoz kitartást, szorgalmat, további eredményeket és elismertséget kívánunk.

KECSKÉS ANDRÁS NÉ

TANÁRI MESTERSÉG

Kreativitás a 21. század küszöbén

Jubileumi tanácskozás Kecskeméten

1991. december 6-án ünnepelte fennállásának 10 éves évfordulóját a Szókraténusz Játékmúzeum. Ez alkalommal tíz munkában és eredményekben gazdag évre tekinthettek vissza, azzal a jóleső érzéssel, hogy a megálmodott célok lényegében valóra váltak. Az elmúlt 10 esztendő alatt kirajzolódott a Szókraténusz egyéni arca és kialakult sajátos meleg gyermek- és emberbarát hangulata. A játékmúzeum létrehozását kezdeményező *Bánszky Pál* 1978-ban egy olyan intézmény megvalósítását javasolta, amely önálló játékgyűjteménnyel rendelkezik, tehát játékmúzeum, de emellett kiemelkedő szerepet juttat a játéknak, játszásnak, játékkészítésnek. A cél, hogy az új intézmény *egyszerre legyen* funkcionálisan működő alkotóműhely, értékeket és hagyományokat közvetítő művelődési intézmény és múzeum.

A Szókraténusz színvonalas működéséhez és sajátos hangulatának kialakításához kétségtelenül hozzájárult a *Kerényi József* Ybl-díjas építész tervei alapján épült jurta-szerű, ember méretű, faburkolatos múzeumi épület, melynek koralakú központi termébe felülről is besüt a nap.

A játékmúzeum gyűjteménye ma már több mint tízezer játékból, gyermekkönyvből, játéktervből és dokumentumból áll. *Kalmár Ágnes* művészettörténész hozzáértéssel